

داریوش شایگان
ادیان و مکتبهای فلسفی هند

جلد دوم

سرشناسه : شایگان ، داریوش، ۱۳۱۳-
 عنوان و نام پدیدآور : ادیان و مکتبهای فلسفی هند / داریوش شایگان
 مشخصات نشر : تهران : نشر فرزان روز ۱۳۹۲
 مشخصات ظاهری : ۲ ج. : جدول
 شابک : دوره : ۹-۳۸۷-۳۲۱-۹۶۴-۹۷۸ : ج ۱ : ۵-۳۸۵-۳۲۱-۹۶۴-۹۷۸ : ج ۲ : ۲-۳۸۶-۳۲۱-۹۶۴-۹۷۸
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : کتاب حاضر اولین بار توسط دانشگاه تهران در سال ۱۳۴۶ به چاپ رسیده است.
 موضوع : فلسفه هندی
 موضوع : هند -- دین
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۲ ۴ الف ۲ ش B۱۳۱
 رده بندی دیسی : ۱۸۱۸
 شماره کتابخانه ملی : ۳۲۵۵۲۸۲

فرزان

داریوش شایگان

ادیان و مکتبهای فلسفی هند

۲ ج. چاپ، نشر فرزان روز ۱۳۹۲

این کتاب قبلاً توسط ناشران دیگر در چند نوبت چاپ شده است

مجلد دوم

چاپ اول ۱۳۹۲

تیراژ : ۱۶۰۰ نسخه : قیمت دوره دو جلدی : ۶۲۰ تومان

ناظرچاپ : مجتبی مقدم : طراح جلد : مهرداد رستمی

لیتوگرافی : ارغوان : چاپ و صحافی : ساجیک

حق چاپ و نشر محفوظ است

میدان ونک ، خیابان گاندی شمالی ، پلاک ۹ ، واحد ۱۰

تلفکس : ۸۸۸۸۲۴۴۷ - ۸۸۸۷۲۴۹۹۹ - ۸۸۶۷۹۴۴۳

صندوق پستی : ۱۹۶۱۵/۵۷۶

E-mail: info@farzanpublishers.com

www.farzanpublishers.com

ISBN: 978-964-321-386-2

شابک : ۲-۳۸۶-۳۲۱-۹۶۴-۹۷۸

ISBN: 978-964-321-387-9

شابک دوره : ۹-۳۸۷-۳۲۱-۹۶۴-۹۷۸

فهرست مطالب

۴۳۱	فصل دهم — شش مکتب فلسفی و معنوی
۴۳۸	فصل یازدهم — منطق یا «نیایاداران»
۴۳۸	کلیات
۴۴۲	آثار مربوط به نیایادارشان
۴۴۴	مبانی مکتب نیایا
۴۴۴	رنج جهانی
۴۴۶	ماخذ شناخت
۴۴۸	موضوع شناخت
۴۵۰	چهارده مقوله منطق:
۴۵۱	۱- شک و تردید
۴۵۲	۲- هدف
۴۵۲	۳- مثال و نمونه
۴۵۲	۴- عقیده و نظر
۴۵۴	۵- اعضاء قیاس منطقی
۴۵۵	۶- روش استدلالی و جدلی
۴۵۶	۷- تصدیق و تعریف قطعی
۴۵۶	۸- مباحثه

۴۵۶	۹- تنازع آراء
۴۵۷	۱۰- انتقاد بیهوده
۴۵۷	۱۱- سفسطه
۴۵۹	۱۲- نیرنگ
۴۶۱	۱۳- جواب بی‌ربط و بیهوده
۴۶۲	۱۴- توییخ و نکوهش و سرافکندگی اهل مجادله مغلوب
۴۶۳	۱۵- انتقادات مکاتب رقیب
۴۶۸	مبحث روح
۴۷۳	تارما
۴۷۵	مبحث ادراک و شناخت
۴۷۹	ادراک
۴۸۱	شش قسم ادراک
۴۸۴	استنتاج:
۴۸۸	۱- مثبت یا منفی
۴۸۸	۲- فقط مثبت
۴۸۹	۳- فقط منفی
۴۸۹	علیت
۴۹۳	فصل دوازدهم — طبیعیات یا «وی شیشیکا دارشانا»
۴۹۳	کلیات
۴۹۸	آثار مکتب وی شیشیکا
۴۹۹	مبحث رنج‌های سه‌گانه و فضیلت
۵۰۰	دارما
۵۰۳	مقولات ششگانه
۵۰۴	جوهر
۵۰۷	جوهرهای نه‌گانه:
۵۰۹	خاک
۵۱۰	آب
۵۱۱	آتش

۵۱۱	هوا
۵۱۲	اثیر
۵۱۴	زمان
۵۱۹	مکان
۵۲۲	حس مشترک
۵۲۵	روح یا ضمیر باطن
۵۳۰	کلمات:
۵۳۱	رنگ
۵۳۲	مزه
۵۳۲	بو
۵۳۲	لمس پذیری
۵۳۲	عدد
۵۳۳	اندازه
۵۳۳	وجه جدائی
۵۳۳	پیوستگی
۵۳۴	گسستگی
۵۳۴	کیفیات دیگر
۵۳۵	فعلیت
۵۳۶	کلیت
۵۳۷	جزئیت
۵۳۹	ملازمه
۵۴۱	فرضیه ذره‌ای
۵۴۳	آفرینش و انحلال

فصل سیزدهم — جهان‌شناسی یا «سانکیها دارشانا»

۵۴۶	کلیات
۵۴۸	سانکیها و آئین بودا
۵۵۶	سانکیها و اوپانیشادها
۵۵۸	سیر تکامل سانکیها در اوپانیشادها

- ۵۶۱ مآخذ آئین سانکھیا
- ۵۶۳ نوشته‌های آئین سانکھیا
- ۵۶۴ مبانی آئین سانکھیا
- ۵۶۴ مبحث رنج‌های سه‌گانه
- ۵۶۶ علاج رنج
- ۵۶۸ طبقه‌بندی چهارگانه مقولات بیست و پنجگانه
- ۵۷۰ جوهر یا سه صفت «سازمان‌بخشنده» عالم
- ۵۷۴ تعبیرهای گوناگون جوهرهای سه‌گانه
- ۵۷۷ قانون علت یا تولد معلول در علت:
- ۱- بی‌نیازی غیر موجود بوجود نمی‌آید
 - ۲- بین معلول و معلول‌ساز مطابقت وجودی است
 - ۳- بعلمت عدم پیدایش هر چیز از چیز دیگر
 - ۴- بسبب نیروی معلول، معلول متعدد
 - ۵- بسبب طبیعت خود معلول
- ۵۷۹ اثبات پراکرتیتی:
- ۱- از حدود تعیینات اشیای متکثره
 - ۲- از همانندی اشیاء در حین کثرت
 - ۳- از سیر تکامل نیروی خلاقه علت
 - ۴- از تفکیک علت و معلول
 - ۵- از وحدت تفکیک‌ناپذیر صور آفریده
- ۵۸۲ فرق بین پراکرتیتی و آفرینش آن
- ۵۸۳ اثبات روح یا پوروشا:
- ۱- عالم از برای غیر گسترده‌شده
 - ۲- اساسی‌سوی سه جوهر وجود دارد
 - ۳- اصلی است که از همه چیز تمتع می‌گیرد
 - ۴- تجرد روح از ماده
- ۵۸۷ تکثر ارواح:
- ۱- امتیاز زمانی بین تولد و مرگ
 - ۲- عدم تقارن افعال

۵۸۹	۳- تغییرات گوناگون سه گونا
۵۹۱	پیوند روح و ماده و درجات آفرینش
۵۹۳	ترتیب پیدایش اصول آفریده
۵۹۴	عقل بزرگ
۵۹۹	خودآگاهی یا انیت
۶۰۲	س مسرک
۶۰۵	پنج مصر لطیف
۶۱۰	س باطن
۶۱۳	جسم لطیف
۶۲۰	آزادی
۶۲۴	جدول ترتیب ادیان و فلسفه‌ها
۶۲۵	فصل چهاردهم - روان‌شناسی یا «گوشانا»
۶۲۵	کلیات
۶۳۱	مبدأ پیدایش یوگا
۶۳۴	ریاضت در وداها و براهماناها
۶۳۷	یوگا و فنون ریاضت اقوام دیگر:
۶۳۷	الف - شمنیسم
۶۴۳	ب - حبس دم در آئین تائو
۶۴۳	ج - یوگا و ذکر نام اعظم در اسلام
۶۴۵	د - یوگا و هزیکاسم
۶۴۷	یوگا و سانکھیا
۶۴۸	نوشته‌های مقدس مربوط به آئین یوگا
۶۵۰	مبانی آئین یوگا
۶۵۰	مبحث رنج
۶۵۱	نادانی
۶۵۲	هدف یوگا
۶۵۴	ماهیت مراتب ذهنی
۶۵۵	طبقه‌بندی مراتب ذهنی

- ۶۵۶ پنج قسم فعالیت مراتب ذهنی:
- ۶۵۷ شناخت صحیح
- ۶۵۷ شناخت مغلوط
- ۶۵۷ خیال
- ۶۵۸ خواب
- ۶۵۹ حفظه
- ۶۶۱ سیر ناخودآگاه و تأثرات ذهنی:
- ۶۶۱ الف - پنج منشأ تموجات ذهنی
- ۶۶۲ ب - «و» یا ضمیر ناخودآگاه
- ۶۶۵ ج - سلسله‌القطع مراتب ذهنی
- ۶۶۷ اعضای هشتگانه یوگا:
- ۶۶۹ ۱- پرهیزکاریها
- ۶۶۹ الف - بی‌آزاری
- ۶۶۹ ب - راستگویی
- ۶۷۰ ج - دزدی نکردن
- ۶۷۰ د - پرهیز از شهوات و روابط جنسی
- ۶۷۰ هـ - عدم حرص
- ۶۷۱ ۲- واجبات
- ۶۷۱ الف - نظافت و پاکی
- ۶۷۱ ب - قناعت
- ۶۷۲ ج - ریاضت
- ۶۷۲ هـ - توجه محض به خداوند
- ۶۷۴ ۳- حالات مختلف یوگا
- ۶۷۷ ۴- حبس دم و تنظیم تنفس
- ۶۸۰ ۵- تجرد از عالم محسوسات
- ۶۸۲ ۶- تمرکز نیروی معنوی
- ۶۸۴ ۷- تفکر و مراقبه
- ۶۸۷ ۸- وصال مطلق یا استغراق در ذات خویش
- ۶۹۱ اقسام سامادی:

۶۹۳	الف — سامادی مبنی بر بحث تحلیلی اشیاء
۶۹۴	ب — سامادی مبنی بر عدم بحث تحلیلی اشیاء
۶۹۶	ج — سامادی مبتنی بر معاینه باطنی اشیاء لطیف
۶۹۷	د — سامادی مبنی بر عدم معاینه اشیاء لطیف
	یا سامادی مبنی بر ورای هرگونه معاینه فکری
۷۰۲	رامات و نیروهای معجزه‌آسای یوگیان
۷۰۸	یوگ و تانترا
۷۱۴	رندالینی بیگا
۷۱۹	هفت مرتبه آئین را و لطیفه‌های هفتگانه در تصوف
۷۲۵	فصل پانزدهم — اثبات صوت با «پوروامی مانسا»
۷۲۵	کلیات
۷۳۱	آثار مکتب می مانسا
۷۳۴	مبانی آئین می مانسا
۷۳۴	تعریف دارما
۷۳۷	مبحث ابدی بودن ودا و ارتباط لفظ و معنی
۷۴۲	مبحث اعتبار بالنفسه شناخت
۷۴۴	شناخت‌های مغلوط
۷۴۶	شناخت متضاد بر طبق نظر کوماریلا
۷۴۶	عدم شناخت بر طبق نظر پرابهاکارا
۷۴۸	ادراک
۷۵۲	مبحث استنتاج
۷۵۲	قیاس
۷۵۳	ملازمت
۷۵۴	ادراک عدم مدرک
۷۵۵	مبحث روح و نجات و خداوند
۷۶۰	ودا و مراسم عبادی:
۷۶۰	الف — احکام ودائی
۷۶۳	ب — سرودهای مقدس

- ۷۶۳ ج — متون تشریحی
 ۷۶۴ د — اسامی خاص

فصل شانزدهم — حکمت الهی یا «ودانتا»

- ۷۶۵ کلیات
 ۷۶۷ برهماوترا
 ۷۶۹ گاپادا
 ۷۷۹ نار مکتب ودانتای عاری از ثنویت
 ۷۸۰ استاد شانکارا
 ۷۸۳ آئین عدم ثنویت
 ۷۸۹ رامانوجا
 ۷۹۱ آئین یکتاپرستی و عدم ثنویت
 ۷۹۷ نیم بارکا و آئین ثنویت و عدم ثنویت
 ۸۰۱ مادهوا و آئین ثنویت
 ۸۰۳ والابا و آئین یکتاپرستی منزّه از مفهومی

فصل هفدهم — ودانتای عاری از ثنویت

- ۸۰۷ برهمن و آتمان
 ۸۰۷ برهمن ساگونا و برهمن نیرگونا
 ۸۱۵ آتمان و مراتب چهارگانه هستی
 ۸۱۶ مرتبه دوم هستی
 ۸۲۱ مرتبه سوم هستی
 ۸۲۴ مرتبه چهارم هستی
 ۸۲۷ جدول مراتب هستی
 ۸۳۱ جیوا و پنج قشر تعینات جسمانی
 ۸۳۱ قشر طعام
 ۸۳۵ قشر دم حیاتی
 ۸۳۶ قشر نفس
 ۸۳۸ قشر عقل
 ۸۳۹

۸۴۳	قشر شادی
۸۴۵	روش طرد ماسوای آتمان
۸۴۸	مایا
۸۴۹	قانون علیت
۸۵۲	انگیزه خلقت
۸۵۴	تأثیر فاعلی و مادی
۸۵۵	زنجیری استتار مایا
۸۵۶	استان نارانی
۸۵۷	مایا و بی‌مادان
۸۶۴	مبحث ادراک
۸۶۷	عالم تجربی، غم‌پذیری‌های عرف و عالم حقیقی
۸۷۳	نجات و آزادی
۸۷۵	کتاب‌شناسی عمومی
۹۰۸	فهرست اعلام و موضوعات
۹۳۹	فهرست نام کتابها، اشخاص و اصطلاحات